Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 189.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście miesięcznie złotych sześć.

PIĄTEK 20 Sierpnia 1847 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
18	6"	27" 7''' 515	+ 11, 7	4, 85	Zachodni słaby	Pogoda	
	2	7, 050	+ 21, 8	5, 03	Pł. Wschodni ,,	Pogoda z Chmurami	
	10	6, 812	+ 15, 4	5 48	,, ,,	Pogoda	

Wiadomości zagraniczne.

— *Berlin* 6 *Sierpnia.* —

Dalszy ciąg sprawozdania o związku rewolucyjnym, odkrytym w Wielkiém Xięztwie Poznańskiém i w Prusach zachodnich, w celu przywrócenia samoistnego państwa Polskiego w dawnych granicach przed rokiem 1772

Według téj instrukcyi członkowie Komitetu: oficer do statystyki, oficer instruktor, oficer nadzorujący i oficer do jeografii, zbierać mieli potrzebne wiadomości statystyczne, i jeograficzne, szczególniéj o zasobach i sile bojowéj kraju, jako też i nieprzyjaciela, przyrządzać mappy szczegółowe i ułożyć regulamina wojskowe. Przewodniczący komisyi następnie donosić był winien prowincyalnéj władzy, o nadeszłych wiadomościach, zkąd po przyjęciu planu powstania, mianowani i wysłani być mieli przywódzcy na prowincyę, jakoteż marszruty i etapy oznaczone.

I po wybuchu powstania komitet wojskowy miał na prowincyi pozostać, przewodniczący w nim jako organizator rezerwy, oficer instrukcyjny jako pomocnik organizującego w ćwiczeniach rezerwy, statystyczny oficer jako prowincionalny kwatermistrz, a oficer nadzorujący jako naczelnik sztabu prowincionalnego.

Podobny komitet wojskowy istniał także i w Poznaniu, wedle zeznania jednego oskarżonego i hrabiego Wiesiołowskiego, a za członków jego podani są: hrabia Seweryn Mielżyński, Władysław Kosiński i zmarły litograf Wiktor Kurnatowski. Najczynniejszym z nich był jak się zdaje Władysław Kosiński, który do roku 1839 był oficerem w tutejszym trzecim pułku dragonów, a po wzięciu dymisyi z czynnéj służby, zajmował się jeszcze nader gorąco wojskowemi wiadomościami — Pisał rozmaite wojskowe rozprawy, które wedle własnych jego wyznań jednemu z współprzysięgżonych uczynionych, musiał odsełać. Przedstawił on Ludwikowi Mierosławskiemu, według własnego przyznania, regulamin dla kawaleryi, wygotowany do użytku zamierzonego powstania; potém wypracował plan operacyjny, jak sam zeznaje dla kolumn z Pruss zachodnich, i prócz tego także rozprawę o systemie obrony dla Polaków, którą później u niego zabrano. Podobne zadania, jak naprzykład o użyciu kosy w wojnie i ustawieniu kosynierów w bitwie, o organizowaniu wojska, — o wyćwiczeniu jazdy, znalezione zostały u oskarżonego Alexandra Brudzewskiego, który je wprawdzie uznaje za utwór własny, ale podaje że to są tylko studia teorytyczne, nie mające żadnego związku z przedsiewzięciami dążącemi do przywrócenia Polski. — Mierosławski, za pierwszéj jeszcze bytności swojéj w Wielkiém Xięstwie Poznańskim na wiosnę 1845 r. zwrócił szczególną uwagę przywódców tamecznego związku na potrzebę zbierania wiadomości statystycznych. — Udzielił także w tym względzie pewne zlecenia, które przyjęli na siebie Nepomucen Sadowski do Pruss zachodnich, Józef Mikorski, Władysław Kosiński, Wiktor Kurnatowski i Buchowski do Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, Władysław Dzwonkowski zaś do Królestwa Polskiego. — Że Kosiński wypełnił podobne zlecenie stanowcze są dowody. Wszedł on zaraz w związek z Józefem Mikorskim i Wiktorem Kurnatowskim, a Ludwik Mierosławski otrzymał w styczniu 1846 roku dwa, przy późniejszém jego przyaresztowaniu zabrane atlasy rządowych okręgów Poznania i Bydgoszczy, które Kosiński jak sam przyznaje, własnoręcznie opatrzył statystycznemi tablicami. — Inni członkowie sprzysiężenia zajmowali się także zbieraniem wiadomości statystycznych. I tak, obwiniony dzierżawca dóbr, Apoloniusz Kurowski, wygotował w czasie żniw 1845 roku, na zlecenie Wiktora Heltmana, przegląd okręgu Bukoskiego, zawierający nazwiska pojedynczych miejscowości, liczbę mieszkańców, liczbę landweru, ilość rzemieślników, liczbę żandarmów, wyliczenie miejscowości gdzie się znajduje broń, amunicya i kas-

sy rządowa, jako też przybliżoną liczbę koni zdolnych do wojny.

Oskarżony Alfons Białkowski także dał się użyć do zbierania statystycznych wiadomości. Na wiosnę 1845 r. usiłował on, od prywatnego sekretarza Kommisarza Powiatowego w Srzodzie, wedle zeznania jego zaprzysiężonego uzyskać wydanie sobie podobnych wiadomości o Srzodzkim policyjnym okręgu, pod pozorem, że ich potrzebuje dla stowarzyszenia rolniczego. Wkrótce potém Białkowski, w towarzystwie współoskarżonego Tadeusza Radońskiego, przybył do podobnież oskarżonego Tadeusza Sokolnickiego, Radoński oświadczył temu ostatniemu: „Że związek patryotyczny i narodowy rozpoczął życie, który działania swoje zacząć pragnie od wydania statystyki prowincyi. Obywatele okręgu rządowego Bydgoszczy już tego dopełnili, teraz zamyślają toż samo obywatele pod Poznaniem zamieszkali, i Sokolnickiego wezwano, aby potrzebne materyały policyjnego okręgu Santomyśla zebrał i przesłał Białkowskiemu.“ Sokolnicki zgodził się na to, a kiedy Białkowski co do wykonania obietnicy okazywał wątpliwość, Radoński nadmienił jeszcze: „do tego jest przysięga“ i w istocie przeczytał Sokolnickiemu rotę przysięgi a prócz tego dla większéj wagi podali sobie ręce.

Aby wskazać jeszcze kilka innych faktów o których była mowa w ciągu przygotowawczego badania, dość będzie jeszcze nadmienić że Józef Szołdrski przez współoskarżonego doktora Mateckiego otrzymał zlecenie zbierać statystyczne wiadomości w okręgu Kosteńskim, i że współoskarżeni Waleszyński i Kobyliński podobnież otrzymali polecenie.—Pierwszy miał zbierać wiadomości statystyczne w okolicy Strasburga, drugi zaś obowiązany był działać na korzyść rewolucyi w okolicy Szweczewa zyskiwaniem nowych zwolenników i zbieraniem statystycznych wiadomości o władzach, liczbie mieszkańców, stosunku Niemców do Polaków i o zapasach broni, amunicyi i pieniędzy.

Co się tycze broni, w piérwszym oddziale powiedzieliśmy, jak Komitet centralny okoliczność tę opatrzyć zamierzał.

Większa część sprzysiężonych, starała się oprócz tego, jak to przygotowawcze badanie wykryło, zaopatrzyć się osobiście i drugich w potrzebne rzeczy. — U wielu oskarżonych, wśród obciążających okoliczności zabrano broń palną, amunicyę, pałasze piki i kosy, innym dowiedziono, że na krótki czas przed zamierzonym wybuchem powstania zaopatrzyli się w nadzwyczajną ilość broni i prochu. I tu dosyć będzie kilka przykładów, a nawet tylko nadmienić, że według zeznania wielu świadków, nie tylko w Poznaniu, ale też i w Berlinie w jesieni 1845 r. i na początku 1846 r., pokazał się tak mocny pokup na broń i amunicyę, jak się rzadko kiedy zdarzyło.

Oskarżony Władysław Kosiński kazał w dobrach swoich Targowa-Górka, jak to sam jednemu współoskarżonemu w więzieniu opowiadał, zrobić trzysta drzewców do pik i tyleż żelazców, a wszystko przesłać do Polski. Przy poszukiwaniach w Targowéj-Górce znaleziono istotnie trzysta drążków brzozowych, a chociaż Kosiński w pierwiastkowém badaniu utrzymywał, że je obstalował na sztachety w nowym roku 1846 postawić się mające, to jednak różne okoliczności obstalowaniu towarzyszące takie budzą podejrzenia, że co do przeznaczenia owych drążków żadna wątpliwość nie pozostaje.

Antoni Ogrodowicz, według zeznania różnych świadków, w zimie 1845—46 przygotował około 100 ładunków.

Bajerski, jak sam zeznał, od lipca 1845 do lutego 1846 r. kupił znaczną ilość amunicyi, pomiędzy innemi 150 funtów ołowiu, późniéj zaś kilka strzelb. W dniu 17 lutego 1846 r. znaleziono u niego 359 sztuk kul karabinowych, późniéj dwie szable, te ostatnie ukryte w sianie.

Około tegoż czasu u Franciszka Moszczeńskiego znaleziono 57 ładunków; w ogrodzie zbiegłego Albina Malczewskiego zakopanych 65 funtów kul; w dobrach Gocimirskiego Koldrąb, proch ładunki, częścią w pakach schowane, częścią w stawie zatopione.

Zeznanie zaprzysiężone wielu świadków wykazało, że w dobrach Andrzeja Iłowickiego, w zimie z 1845 na 1846, tak właściciel jak i jego oficyaliści gospodarscy przygotowywali broń i lali kule.

Około tegoż samego czasu rozkazał Józef Malinowski, jak wielu świadków to stwierdza, przygotować 30 drzewców do kos, które miały być użytemi przeciw Niemcom. Franciszek Ponikiewski, u którego znaleziono broń i amunicyą ukrytą w rozmajtych miejscach, dał polecenie około postu dwom świadkom, pod przysięgą wysłuchanym, przygotować drzewce i końce do dzid na wojnę; kazał robić mantelzaki i szyć worki na chleb i żywność, jakich używają w kawaleryi.

Henryk Poniński, Apolinary Kurnatowski, Alexander Brudzewski, kupowali siodła dla kawaleryi z olstrami, jak sami zeznali. Ignacy Oborski kazał współobwinionemu Szumiel tajemnie przygotowywać pendenty do szabel, olstra i przy tém sam zakupował broń i amunicyę. Według zaprzysiężonego zeznania wielu świadków kazał lać kule, robić ładunki, przygotowywać drzewce do dzid. Sprowadzano strzelby, pistolety i bagnety i jeden z świadków widział pewnego dnia w lutym 1846 r. w pokoju Oborskiego, gdzie około 10 panów było zebranych, z 50 wystawionych karabinów piechotnych z zamkami pistonowemi i bagnetami.

Władysław Łącki już w 1844 r. w jednym dniu kupił w Berlinie 72 kling do szabli. Stały one w skrzyni, jak zeznał wysłuchany Apoloniusz Kurowski, w Posadowie, jednym z majątków Łąckiego. Zwracano z tego po-

wodu uwagę Łąckiego, że ztąd dlań wyniknąć mogą nieprzyjemności, gdyby ktoś skrzynię zobaczył, dla tego przyjął ofiarę Kurowskiego, że przeniesie skrzynię do siebie do Bolewic, gdzie ją Kurowski z klingami zakopał w własnym ogrodzie, w Bolewicach, zkąd je późniéj sędzia śledczy przy rewizyi zabrał. O dwóch wielkich wysyłkach broni z Lipska i Berlina w lutym 1846 r. nastąpionych wspomnianém będzie poniżéj.

(Dalszy ciąg nastąpi).

— ***Paryż*** **2 *Sierpnia.*** —

Pan Guizot przedwczoraj oświadczył w izbie parów, że do Paryża przybył ajent Rpltéj Haity dla wejścia w układy z powodu zaległych procentów pożyczki Hajtyjskiéj. Tym pełnomocnikiem hajtyjskim jest pan Beaubrun Audouin. Ma on być akredytowany przy dworze francuzkim jako reprezentant Rpltéj Hajti.

Na miejsce admirała Turpin, dowództwo eskadry francuzkiéj w Lewancie ma objąć admirał Hernona, a miejsce admirała Laplace w Antyllach zajmie admirał Kerdrain.

Sądzą, że dekret zamknięcia posiedzenia izb, w przyszłą sobotę 7 sierpnia poniesionym zostanie do pałacu Bourbon.

Na posiedzeniu izby parów z piątku, pan Boissy oświadczył, że interpelować będzie ministra spraw zagranicznych o sprawie Szwajcaryi i Włoch i o postawie Francyi względem tych mocarstw.

Pierwszy pakebot zaatlantycki wypłynąwszy z Cherburga w d. 23 czerwca, przybył do New-York 8 lipca.

Minister spraw wewnętrznych, przygotowywa się do podróży do Ems, wróciwszy uda się do zamku La Grange.

— *Rzym* 26 *Lipca.* —

Sławny kawaler Minardi, został w istocie w owéj sławnéj nocy schwytanym i pod silną eskortą do zamku S. Anioła odprowadzonym. Ponieważ był jednym z ważnych naczelników spisku, przyrzeczono mu zatém bezkarność dla otrzymania jego zeznań. W skutek tych już mnóstwo nader ważnych aresztowań potajemnie dokonano. Z ważnych powodów jednak całą rzecz milczeniem pokrywają, dla tego też najdziwaczniejsze wieści krążą o owym Minardi. Jego Świątobliwość dał progovernatorowi Morandi co do śledztwa spisku jak najrozleglejsze pełnomocnictwo. Dotychczasowy Assessore-Generale di Polizia Cav. Benvenuti, nie został wygnany, ale opatrzony paszportami za granicę, podpisanemi przez kardynała Gizzi, chciał zbiedz. W Viterbo w dniu 20 tameczna gwardya obywatelska przytrzymała go i wczoraj odprowadzono go do zamku San Angelo.

Dotychczasowy nuncyusz w Monachium, monsignore Morsini, wieczorem w piątek przybył tutaj i zaraz po przybyciu miał kilkogodzinną tajemną audyencyę u Ojca świętego. Ma on wyjechać z ważną bardzo misyą, jak sądzą do Anglii, według innych ma objąć posadę podsekretarza stanu na miejsce pana Corboli Bulti. W każdym razie ten człowiek energiczny, zdolny i uczciwy, do ważnych rzeczy użytym będzie. Uważają za rzecz prawie niezawodną, że Rusconi zostanie podskarbim.

Wczoraj z polecenia Papieża, kardynał sekretarz stanu Ferretti, zwiedzał rozmaite odwachy gwardyi obywatelskiéj i objawił z tego powodu najwyższe zadowolenie Ojca świętego z powodu wierności i niezmordowanéj gorliwości gwardyi. Wszędzie przyjmowano go z niewymowną radością.

Wysłane z Rzymu wojsko i gwardya do tak zwanéj Macchia, spotkało bandę Nardoniego i rozbiło ją. Wielu z niéj zabito lub wzięto do niewoli.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 18 *do dnia* 19 *Sierpnia.*

Kraus Edward, Malisch Karol, Jaruntowski Antoni ob., Hellmann Franciszek, Jaroszyński Edward ob., Sławiński Henryk ob., z Galicyi; — Preuss Fryderyk ob., Nowak Marya ob., z Polski; Radoliński Władysław hr., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Jaruntowski Antoni ob., do Galicyi; — Paszkowicz Baltazar, Skibiński Józef, Turski Antoni ob., z żoną, do Polski; Wodzicki Władysław hr., do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 5746 D. W.

CESARSKO KRÓLEWSKI

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że stósownie do rozporządzenia C. K. Rady Administracyjnéj Cywilnéj z dnia 9 b. m. i r. Nro 4426 odbędzie się w Biórach C. K. Wydziału publiczna *in minus* licytacya przez sekretne deklaracye na ręce Przewodniczącego w C. K. Wydziale do dnia 26 b. m. i r. do godziny 1 z południa składać się mające, na wypuszczenie w przedsiebiorstwo odbudowania nowego pokładu na moście na rzece Chechło w Sekcyi 12. traktu Austryacko Prusko Szląskiego sytuowanym. Cena do licytacyi w kwocie złotych polskich 1083 groszy 18 naznacza się. Na *vadium* każdy z pretendentów złoży w C. Król. Kassie Główuéj kwotę złotych polskich **110** która złożenie to na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi poświadczy. Inne warunki w Biórach C. K. Wydziału przejrzane być mogą.

Wzór do Deklaracyi.

W skutek ogłoszenia C. K. Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 14go Sierpnia 1847 roku Nr. 5746, składam niniejszą dekla-

racyą, iż odbudowania pokładu na moście na rzece Chechło w Sekcyi 12, traktu Austryacko Prusko Szląskiego sytuowanym za kwotę (wypisać literami) podejmuję się, przyjmując warunki przedsiebiorstwa tego dotyczące, przezemnie przejrzane i zrozumiane, (położyć dattę, podpis i miejsce zamieszkania.

Kraków dnia 14 Sierpnia 1847 r.

Przewodniczący w Wydziale
K. Hoszowski.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 16803.

CESARSKO KRÓL. DYREKCYA POLICYI
Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

W dniu 11 b. m. zagubionym został w M. Krakowie tutejszy paszport pod dniem 17 Wrzesnia 1846 do L. 6149, do Polski na rok dla Xiędza Zygmunta Wolek członka Zgromadzenia XX. Augustyanów wydany ktoby przeto takowy wynalazl, zechce złożyć w C. K. Dyrekcyi Policyi.

Kraków dnia 14 Sierpnia 1847 r.

Dyrektor Policyi
Kroebl.
Sekretarz *Ducillowicz.*

Nro. 3,874.

DYREKCYA GŁOWNA
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Na skutek wniesionych żądań, o wystawienie i wydanie duplikatów, w miejsce jakoby skradzionych, zniszczonych lub zatraconych następujących listów zastawnych i kuponów, a mianowicie:

Dawnego Okresu

Lit.	*C.*	N. 93,502	na złp.	1,000	z 10 kuponami
»	*E.*	» 43,118	»	200	z 7 «
»	*E.*	» 43,123	»	200	z 7 «
»	*E.*	» 43,125	»	200	z 7 «
»	*E*	» 144 208	»	200	z 4 «
»	*E.*	» 144,369	»	200	z 4 «

Nowego Okresu

Lit.	*B*	N. 220,526	na złp.	5,000	z 7 kuponami
»	*B.*	» 220,582	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 221,554	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 222,324	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 222,555	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 222,651	»	5,000	z 6 «
»	*B.*	» 222.713	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 223,224	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 277,991	»	5,000	z 7 «
»	*B.*	» 278,025	»	5.000	z 7 «
»	*C.*	» 210.652	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 210.653	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 210.654	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 210,655	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 212,788	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 213,213	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 213,381	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 213,406	»	1,000	bez kuponów
»	*C.*	» 213,602	»	1.000	z 7 kuponami
»	*C.*	» 215,125	»	1.000	z 7 «
»	*C.*	» 215,830	»	1,000	bez kuponów
Lit.	*C.*	N. 216,314	na złp.	1,000	z 7 kuponami
»	*C.*	» 219,595	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 219,598	»	1,000	z 7 kuponami
»	*C.*	» 226,279	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 241,540	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 244,683	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 246,336	»	1,000	bez kuponów
»	*C.*	» 246,954	»	1,000	z 7 kuponami
»	*C.*	» 260,940	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 263,597	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 268,032	»	1,000	bez kuponów
»	*C.*	» 268,246	»	1,000	z 7 kuponami
»	*C.*	» 276,309	»	1,000	z 7 «
»	*C.*	» 276,358	»	1,000	z 7 kuponami
»	*C.*	» 276,905	»	1,000	bez kuponów
»	*C.*	» 294,048	»	1,000	«
»	*D.*	» 230,867	»	500	z 7 kuponami
»	*D.*	» 231,723	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231,724	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231,725	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231,727	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231,729	»	500	z 7 «
»	*D*	» 231,731	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231,732	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231.733	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 231,801	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 233,122	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 233,879	»	500	z 7 «
»	*D.*	» 257,548	»	500	bez kuponów
»	*D.*	» 269.400	»	500	z 7 kuponami
»	*D.*	» 272,279	»	500	bez kuponów
»	*D*	» 300,827	»	500	«
»	*E*	» 228,680	»	200	«
»	*E.*	» 229,604	»	200	z 7 kuponami
»	*E.*	» 229,605	»	200	z 7 «
»	*E.*	» 229,606	»	200	z 7 «
»	*E.*	» 229,607	»	200	z 7 «
»	*E.*	» 247,743	»	200	bez kuponów

tudzież:

W miejsce kuponów z 2go półrocza 1844 r. należących do listów zastawnych lit. *A.* N. 189,320 i 290,447 każdy na złp. 400 i

W miejsce kuponów z 2go półrocza 1841 należących do listów zastawnych lit. *B.* Nr. 277,228 i 285,230 każdy na złp. 100.

Dyrekcya Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiem w wykonaniu Art. 124 prawa z d. 1/13 Czerwca 1825 r. wzywa wszystkich Posiadaczy takowych listów zastawnych i kuponów, i tych którzyby do ich własności prawo jakie mieć mogli, aby z takowemi do Dyrekcyi Głównéj w Warszawie w przeciągu roku jednego od daty ogłoszenia niniejszego zawiadomienia w pismach publicznych niezewodnie zgłosili się, w przeciwnym razie rzeczone listy zastawne z kuponami i kupony umorzone i za niemające żadnéj wartości ogłoszone, zaś w miejsce ich duplikaty stronom interessowanym wydane będą.

W Warszawie dnia 24 Września / 6 Października 1846 r.

Rzeczywisty Radca Stanu Prezes
Łęski.

(8r.) Za Pisarza *Czerminski.*